

דרשת הרב ביגמן - שבת פרשת במדבר

ספר במדבר - חומש הפקודים - הוא אולי הספר המכיל את הסיפורים הדרמטיים ביותר, ואפשר למצוא בספר סיפורים רבים שיש בהם גם דרמה גדולה וגם התגלות ה'. אפילו הפרשיות ההלכתיות שבספר, דוגמת פרשיות סוטה ונזיר ("איש כי יפלא לנדר"), מכילות מעבר לפרטניות ההלכתית גם סיפור דרמטי וחריג. אולם מעבר לכך זהו גם חומש הפקודים, ובשני מקומות בספר מלאה אותנו התורה במניינים מפורטים ואפרוריים של בני ישראל.

בעיה זו קשורה למתח הקיים בין סיפור למציאות, והדברים מכוונים בדרך כלל לתחומים אחרים שבהם אנו מוצאים את הסיפור, למשל בספרות ובקולנוע. סיפורים טובים מתאפיינים בדרמה גדולה הגורמת לקורא לחוש פלא בקריאת הסיפור; מרכיב הפלא שבעלילה משרה תחושת עירפול על הקורא, ויוצר אצלו עולם אלטרנטיבי, דרמטי ומיוחד, אשר בו מוצא הקורא מפלט מן האפרוריות שבחיינו. עדות לכך היא העובדה שאנו מוצאים סיפורים רבים הכתובים בגוף ראשון ומתארים אירועים שאינם מן המציאות כחוויות של המספר; המחבר יוצר לעצמו עולם פלאי המתנתק מן האפרוריות שבחיינו. דוגמה מובהקת לכך מהווה הסופר הצרפתי אנדריי מורנו, אשר בספריו הוא מתאר בגוף ראשון סיפורי גבורה נרחבים כאילו הם ארעו לו עצמו. בקולנוע, אפשר לקחת כדוגמה את הבמאי וודי אלן, אשר בסרטיו בולט מאוד הפער בין ההתרחשויות והדרמות הקולנועיות לבין הסיפורים השגריים של החיים.

יתרה מזאת, אותו הפלא שבסיפורים, יש בו משהו אלוקי, והדרמה מצליחה להעביר זאת אל הקוראים. הפלא והעירפול שבדרמה, ביכולתם להעביר את הקורא אל מציאות אחרת, ולתת תחושה של נשגבות ונבדלות שיש בהם משהו עוצמתי, מעבר לנו.

עם זאת, הפער שעמדנו עליו, בין הסיפור לבין המציאות נותר בעינו, שכן אותה מציאות אפרורית, היא זו השולטת בחיינו הפשוטים, וכל אותן הדרמות הספרותיות נשארות במסגרת הספרותית בלבד. הקורא משתתף בעולם פלאי ודרמטי, אך בחזרתו לחייו האמיתיים, הסיפור נותר כבמולעת במציאות הפשוטה וחסרת-הדרמות.

כדי להנחיל משהו מן הפלאיות הנשגבת בתוך מהלכם של החיים האפרוריים עלינו לקחת יוזמה. עלינו לדמות לעצמנו חיים שיש בהם דרמה, להניח שביכולתנו להפוך את סיפור חיינו לסיפור משמעותי; הפלאיות שבסיפור יכולה לשמש לנו מודל למעבר לחיים מיוחדים, שיצליחו להתרומם מתוך האפרוריות והפשטות. גם בני ישראל, שהם הנפקדים העלומים והפסיביים בפרשתנו, משמשים בסיפור קורח ועדתו בתפקיד האקטיבי של 'כל העדה', והם עצמם חלק מן הדרמה. מתוך מעט יומרה יש ביכולתנו להתעלות לחיים דרמטיים, ולחוש פלאיות לנוכח השיגרה האפרורית.

עלינו לסגל לעצמנו שמינית משמינית של יוהרה, כדי שיהיה בכוחנו לשבור את המציאות האפרורית.